

مقام معظم رهبری در حکمی منصوب کرد

نماینده ولی فقیه در بنیاد شهید و امور ایثارگران

ایستنا: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در حکمی حجت‌الاسلام یوسفعلی شکری را به نمایندگی ولی فقیه در بنیاد شهید و امور ایثارگران منصوب کردند. متن حکم رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است: «بسم الله الرحمن الرحیم...»

صفحه ۳

دوشنبه ۱۷ آذر ۱۳۹۹ • ۲۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۲ • ۷ دسامبر ۲۰۲۰

تنترها

مانور سیاسی ترامپ در آسمان ایران

صفحه ۵

رانت‌های پنهان در ردیف‌های بودجه ۹۷

صفحه ۵

بی‌اعتنایی به مزار «سه قطره خون»

صفحه ۹

محل تصمیم‌گیری‌ها پاستور است یا بهارستان؟!

صفحه ۲

برمدار ماندگان علی فروغی!

صفحه ۱۱

درس‌های استراتژیک تازه برای تهران

صفحه ۴

رئیس قوه قضائیه:

ذوق‌زدگی برای مذاکره با آمریکا خطاست

مرکز رسانه قوه قضائیه: رئیس قوه قضائیه گفت: در این شرایط نشان ذوق‌زدگی برای مذاکره با آمریکا امری سخت نادرست و خطاست و بزرگ‌کردن آمریکا به عنوان آمریکای خوب و بد، امر خطایی است. حجت‌الاسلام رئیسی در جلسه...

صفحه ۳

سال هجدهم • شماره ۳۸۸۳ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

عیار بهینگی سیاست‌ها

عیسی منصوری

در سال‌های اخیر رفتار دو دسته از سیاستمداران در طیف‌های مشابه در بسیاری از کشورهایی که دموکراسی انتخاباتی دارند، به تکرار قابل مشاهده بوده است. در یک سو گروه‌های ناسیونالیست یا گروه‌های محافظه‌کار قرار دارند که مانند چپ‌های سنتی با نگاه طبقاتی به اقتصاد و مسائل جامعه، به‌ویژه حمایت از طبقات کم‌درآمد به رفتار سیاسی و سیاست‌گذاری می‌پردازند. اقدامات این دسته در برخورد با مشکلات، صریح‌تر و برای جامعه ملموس‌تر است و به‌ویژه در دهک‌های پایین‌تر اقتصادی به صورت اعلام‌شده و بالاترین صدک‌ها به صورت اعلام‌نشده، حامیانی قوی دارد. تجربه دهه‌های اخیر نشان داده است که از نظر اقتصادی حداقل در کوتاه‌مدت دهک‌های درآمدی پایین‌تر از نحوه عمل این دسته از سیاستمداران رضایت بیشتری داشته‌اند. مردم کم‌درآمد و سقوط‌کرده از طبقه متوسط در ۲۰۱۶ به ترامپ رای دادند و نتیجه هم گرفتند. در سوی مقابل نگاه مبتنی بر تکنوکراسی مدرن قرار می‌گیرد که برای حل مسائل، روش‌های تخصصی مبتنی بر یافته‌های علمی و کوشش برای حل ریشه‌ای مسائل با لحاظ پیچیدگی‌های آنها و نه صورت‌ها و معلول‌ها را انتخاب کرده است. ترجیح داده اصلاحات سیستمیک انجام دهد تا اقدامات با نتایج آنی مورد رضایت عامه. ترجیح داده است به جای ایجاد مستقیم شغل، رشد اقتصادی پایدار منجر به اشتغال، به جای حمایت مستقیم از فقر، ایجاد تور تأمین اجتماعی گسترده‌تر و به جای پرداختن به آتش‌سوزی به عنوان یک تصادف، مدیریت تغییرات اقلیمی را در دستور کار بگذارد. اما کاستی‌های این رویکرد در عمل، بخش‌هایی از جوامع را دچار آسیب کرد. جهانی‌شدن اقتصاد، رشد و درآمد اقتصادی قابل اعتنایی در کشورهای پیشرو ایجاد کرد، اما طبقات متوسط و پایین‌تر کمترین بهره را از آن بردند. همین‌ها نیز نتیجه بسیاری از انتخابات در کشورهای مختلف را در سال‌های اخیر رقم زدند. در سال ۸۴ در ایران، پس از تجربه موفق رشد اقتصادی هشت‌درصدی دولت‌های هفتم و هشتم، رویکرد اعلامی یکی از نامزد‌های انتخابات نهم ریاست‌جمهوری که مبتنی بر عدالت‌جویی و حمایت از فقرا اعلام شد، مورد اقبال طبقات کم‌درآمد قرار گرفت. در سال‌های اخیر نیز این تفاوت دیدگاه قابل مشاهده است: عده‌ای بر این باور بوده‌اند که به دلیل شرایط کشور، «باید رشد اقتصادی ایجاد شود تا بی‌کاری و فقر مدیریت شود». در بسیاری از حوزه‌ها نیز با همین رویکرد عمل شد. در مقابل گروه‌هایی فارغ از دستاوردهای درازمدت، برنامه‌های ناپایدار اما با اثر سریع و ملموس بر معیشت خانوار مانند پرداخت وام برای خرید خودرو یا ماکیان یا ارائه بسته‌های معیشتی را به اجرا درآوردند. اینک اما شرایط در کشور خاص است. درآمد سرانه حاصل از نفت در پیش از انقلاب به ۵.۵ هزار دلار رسیده بود. در این چهار دهه، مسئولان چیزی را جایگزین نفت نکرده‌اند. نتیجه آنکه نرخ تشکیل سرمایه در کشور متناسب با درآمد حاصل از نفت بوده است.

ادامه در صفحه ۲

نگاهی به خاطرات هاشمی در سال اول دولت اصلاحات

گعده بدگویان

رئیس دولت اصلاحات تا چه حد می‌تواند در ۱۴۰۰ مؤثر باشد؟

اصلاح‌طلبان در رد و تمنا ی خاتمی

• صفحه‌های ۲ و ۳

یادداشت

کرونا و تهران؛ معضل اصلی کلان‌شهرها

به همه کشور نیز تلقی شود. جمعیت تهران در پایان سال ۱۳۹۸ (ابتدای ۲۰۲۰م)، ۹.۲ میلیون نفر برآورد شد که نشان می‌دهد رشد متوسط سالانه ۱.۳۲ درصد بوده است. این برآوردها نمایانگر تراکم جمعیت و رشد در شهری است که معمولاً علاوه بر مناطق ۲۲گانه شهرداری، مناطق حومه‌ای مجاور را نیز شامل می‌شود. تهران سی‌ودومین کلان‌شهر جهان است. جمعیت شهر تهران در چند دهه گذشته به طور مداوم در حال افزایش بوده است. تهران دلیل تراکم بالای جمعیت، تخریب و خسارت بیشتری بیش از ۱۵ هزار مرگ به علت کووید ۱۹ یا مشکوک به آن در بهشت زهرا ی تهران اشاره کرد. از گفت نزدیک به ۵۰ درصد مرگ‌های ناشی از این همه‌گیری در کشور در تهران اتفاق افتاده است. این موضوع نشان داد که تمام ریسک‌های مختلف طبیعی و غیرطبیعی به دلیل تراکم بالای جمعیت، تخریب و خسارت بیشتری در تهران و تمام مراکز مهم‌تر جمعیتی کشور ایجاد می‌کند. با توجه به پایتخت‌بودن تهران و رفت‌وآمد پرجمعیت (مشهد، اصفهان، شیراز، تبریز، کرج و اهواز) در کشور شد. اصلاحات ارضی فرایند مهاجرت را تشدید کرد.

از روز پانزدهم آذر محدودیت‌های اعمال‌شده به دلیل کرونا در تهران و بسیاری از شهرهای ایران کاهش یافت و به‌ویژه بازار و مراکز خرید بازگشایی شدند. در روز بیست‌وششم مهرماه ناهید خداکرمی، رئیس کمیته سلامت شورای جمعیت، تهران، به ثبت بیش از ۱۵ هزار مرگ به علت کووید ۱۹ یا مشکوک به آن در بهشت زهرا ی تهران اشاره کرد. از گفت نزدیک به ۵۰ درصد مرگ‌های ناشی از این همه‌گیری در کشور در تهران اتفاق افتاده است. این موضوع نشان داد که تمام ریسک‌های مختلف طبیعی و غیرطبیعی به دلیل تراکم بالای جمعیت، تخریب و خسارت بیشتری در تهران و تمام مراکز مهم‌تر جمعیتی کشور ایجاد می‌کند. با توجه به پایتخت‌بودن تهران و رفت‌وآمد پرجمعیت (مشهد، اصفهان، شیراز، تبریز، کرج و اهواز) در کشور شد. اصلاحات ارضی فرایند مهاجرت را تشدید کرد.

مهدی زارع

حرف اول

پاسخ به قالیباف و مجلس اصولگرایان در انتخابات ۱۴۰۰

کاهش داد یا کنار گذاشت؛ مانند تولید بیشتر از سقف مجاز اورانیوم غنی‌شده یا خلوص پایین، مدت تولید بیشتر از حد توافق‌شده آب سنگین و استفاده از مواد رادیواکتیو در فعالیت‌های تحقیق‌وتوسعه یا نسل جدید سانتریفیوژها. با اجرای مصوبه جدید مجلس یازدهم نظام جمهوری اسلامی ایران برخلاف آنچه قالیباف در مصاحبه روز پنجشنبه ۱۳ آذر ۹۹ در رسانه ملی تأکید کرد و گفت که ایران از برجام خارج نمی‌شود، باید گفت که این‌طور نیست و مصوبه اخیر مجلس یازدهم ایران را از برجام خارج می‌کنند. در نتیجه تحریم‌ها از همه نوع برای تحریم‌کنندگان توجیه خواهند داشت و تداوم خواهد یافت. چرا؟ غنی‌سازی ۲۰درصدی با هدف تأمین سوخت راکتور تحقیقاتی برای مصارف پزشکی مدنظر بوده است و در چارچوب برجام برای مدت زمان معینی تأمین شده و نیازی به غنی‌سازی ۲۰درصدی در حال حاضر نیست. اما حالا که قانون جدید مصوبه مجلس یازدهم اصرار بر تولید اورانیوم با غنی‌سازی ۲۰درصدی دارد، این تصور را در جامعه جهانی دامن زده که منظور مجلس یازدهم، ساخت سریع‌تر سلاح اتمی است. با توجه به اینکه ریاست مجلس یازدهم یک نظامی است و یک گروه خاص از این جریان نیز برای نامزدی در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ اعلام داوطلبی کرده‌اند، مصوبه مجلس یازدهم موجب شده ماشین تبلیغاتی رژیم صهیونیستی و متحدان شیخ‌نشین و آل‌سعود در خلیج‌فارس به شک و شبهه دربارۀ مجهزشدن ایران به سلاح هسته‌ای دامن بزنند. تلاش‌های وسیعی شروع شده است تا دولت جو بایدن را متقاعد کنند سیاست‌های فشار حداکثری اقتصادی علیه مردم ایران و تداوم تحریم‌ها را ادامه دهد. درهرحال، در صورت اجرایی‌شدن قانون جدید مجلس یازدهم از برجام چیزی باقی نخواهد ماند که بایدن به آن بازگردد. طبیعی است با وسعت‌گرفتن شک و شبهه درباره نیت قانون‌گذاران مجلس یازدهم، در چارچوب پروتکل الحاقی، بازرسان آژانس به‌فوریت خواهان بازدید از مراکز اتمی ایران بشوند. اما قانون جدید تحت عنوان «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها» دولت دوازدهم را موظف کرده هم غنی‌سازی تا سطح ۲۰درصدی را شروع و هم پروتکل الحاقی یعنی توافقی را که اجازه نظارت بیشتری بر فعالیت‌های اتمی ایران از سوی آژانس می‌دهد، متوقف کند. رئیس مجلس با کمال مسرت از فوریت تصویب طرح مجلس در شورای نگهبان در روز ۱۲ آذر ۹۹ قانون جدید را به رئیس‌جمهوری برای اجرا ابلاغ کرد و در مصاحبه زنده در رسانه ملی شبکه یک در روز ۱۳ آذر با لبخند و رضایت از اینکه دولت دوازدهم در بازی شطرنج سیاسی ایران از سوی مجلس یازدهم به مرحله کیش رسیده است از قانون جدید دفاع کرد.

دوازدهم بدون اینکه در قانون جدید بودجه و محل تأمین هزینه‌ها مشخص شده باشد، موظف شده: یکم: اقدامات لازم برای تولید اورانیوم غنی‌شده با خلوص ۲۰ درصد را آغاز کند و سالانه هم به میزان ۱۲۰ کیلوگرم از آن را ذخیره و نگهداری کند. درهمین حال تولید اورانیوم غنی‌شده (با چه خلوصی در قانون تعیین نشده) را ماهانه ۵۰۰ کیلوگرم افزایش دهد و این تولید را به ذخایر اورانیوم کشور اضافه کند.

دوم: تا نیمه اسفند ۱۳۹۹ هزار ماشین غنی‌سازی اورانیوم از نسل دوم را نصب و اورانیوم را غنی‌سازی کند. سوم: دولت دوازدهم موظف است هم‌زمان تا نیمه اسفندماه ۱۳۹۹ تعداد ۱۶۴ ماشین غنی‌سازی پیشرفته از نوع آی آر۶ را نصب و تا اسفندماه ۱۴۰۰ (دولت سیزدهم مسئولیت خواهد داشت) تعداد این نوع ماشین‌ها را به هزار دستگاه برساند.

چهارم: دولت دوازدهم موظف است که زمان‌بندی ساخت یک راکتور آب سنگین ۴۰مگاواتی جدید به‌منظور تولید رادیو ایزوتوپ بیمارستانی را تا ۱۲ دی ۱۳۹۹ به مجلس یازدهم تحویل دهد.

پنجم: این بخش خیلی جالب است. مجلس یازدهم نمی‌خواهد منتظر مستقرشدن دولت بایدن شود و به همین دلیل دولت دوازدهم را موظف کرده است که چنانچه کشور‌های باقی‌مانده در برجام یعنی فرانسه، آلمان، بریتانیا، چین و روسیه از خرید نفت و مرآوده بانکی که منجر به بازگشت عواید مالی صادرات نفت می‌شود خودداری کنند، اجرای پروتکل الحاقی را دو ماه پس از ابلاغ این قانون متوقف کند.درواقع مجلس یازدهم با قانونی که تصویب کرد، طرح تداوم تحریم‌ها را تصویب کرد، تا دولت دوازدهم را متهم کند که در شعارهایی که در دولت یازدهم داد و نهایتاً تا پایان عمر دولت دوازدهم بی‌عرضه بود و کاری برای ملت ایران نکرد. شاید به همین دلیل کاسیان تحریم با خوشحالی بلافاصله نرخ برابری دلار را ربال را افزایش دادند و قیمت‌ها سیرصعودی پیدا کردند. تهدات ایران در برجام دربرگیرنده اقدام و عمل برای کاهش فعالیت‌های اتمی و صدور مجوز نظارت بر فعالیت‌های اتمی ایران است. بعد از اینکه آمریکا در اردیبهشت ۹۷ از برجام خارج شد و طرف‌های دیگر هم اقداماتشان در چارچوب برجام را به‌طور جدی پیگیری نکردند، ایران ادامه اجرای بخش‌هایی از تعهدات خود در کاهش فعالیت‌های اتمی را که به آن عمل کرده بود، به حالت تعلیق درآورد. اما به ادامه اجرای بخش‌های مهمی از برجام مانند خودداری از غنی‌سازی ۲۰ درصد، اجرای پروتکل الحاقی و اجازه نظارت‌های ضروری و فراتر از پروتکل الحاقی به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی همچنان پایبند باقی ماند. ایران برای تشویق طرف‌های برجام به اجرای تعهداتشان برخی از تعهدات خود را

محمود خاتمی

توجه به شعارها و عملکرد رئیس مجلس یازدهم و همراهان وی نشان می‌دهد هدفشان همان اهداف معرکول به دلواپسی مرتبط با برجام در گذشته است. ادامه کل‌آلودماندن آب و ماهی‌گیری سیاسی به‌جای رفع تحریم‌ها، در این مواضع دیده می‌شود. بنابراین با توجه به توافق اخیر اوپک و غیروپک برای افزایش تولید نفت خام و عرضه روزانه ۵۰۰ هزار بشکه نفت خام بیشتر به بازار بازیس‌گرفتن سهم ایران در بازار نفت خام اگر غیرممکن نباشد، بسیار سخت و مشکل خواهد بود. از سوی دیگر با ادامه حضور نام ایران در لیست سیاه بانکی بین‌المللی به دلیل عدم پیوستن به لوایح گروه ویژه اقدام مالی FATF امکان تبادلات بانکی و پولی با کشورهای باقی‌مانده در برجام ممکن و میسر نخواهد بود.حضور قالیباف در شبکه یک سیما (پنجشنبه ۱۳ آذر ۹۹) و مصاحبه او مانند یک مقام اجرایی کشور (رئیس‌جمهور) و نه در جایگاه یک مقام قانون‌گذار (نماینده) و ریاست مجلس نشان داد خود مجلس هم از تصویب طرحی ناپخته و مطالعه‌نشده نگران شده است. قالیباف سعی کرد دلیل تصویب قانون جدید را توجیه کند و به مخاطبان غیرایرانی اطمینان بدهد هدف، خروج از برجام نبوده است. اما وزیر محترم امور خارجه دولت دوازدهم در جایگاه یک دیپلمات ورزیده خوب عمل کرد و گفت به مصوبه مجلس عمل می‌کنیم. شاید همین اظهار نظر آقای طریف موجب شد مجلس یازدهم از کرده خود نگران شود و رئیس مجلس یازدهم سعی کرد اطمینان دهد هدف خروج از برجام نبوده است و نخواهد بود. تردیدی نیست شونندگان عاقل این حرف را باور نمی‌کنند. درهرحال چنانچه این موضوع تحقق یابد و ایران از برجام خارج شود، دولت سیزدهم به ریاست یک نظامی یا هر شخص دیگری که مورد حمایت مجلس یازدهم باشد، چیزی روی میز مذاکره نخواهد داشت و بازنده بازی دور جدید هر نوع مذاکره با آمریکا و متحدانش خواهد بود. در مدت تعیین‌شده در قانون مورديبحث به دلیل اینکه هنوز دولت بایدن به‌طورکامل مستقر نشده است، تحریم‌ها لغو نخواهند شد. از سوی دیگر کشورهای اروپایی عضو برجام و چین و روسیه هم منتظر خواهند ماند تا دولت بایدن کاملاً مستقر شود و بعد با همراهی دولت بایدن برای اجرایی‌شدن یا نشدن برجام اقدام و عمل کنند. فراموش نکنیم چین، روسیه و اروپا قبل از اینکه ایران با برجام برایشان مطرح باشد، منافع ملی و روابط اقتصادی و سیاسی خودشان با آمریکا برایشان اهمیت بیشتری دارد. با این توضیح دولت

ادامه در صفحه ۴

روزنامه «شرق» در راستای تداوم زنجیره فعالیت‌های فرهنگی و انتشاراتی خود در نظر دارد در سال جاری سررسید جامع ۱۴۰۰ را با نام «سررسید قرن» منتشر کند. سررسید «قرن» مجموعه‌ای محتوامحور از تمامی رویدادهای مناسبتی فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، هنری و اجتماعی خواهد بود که مشابه آن در هیچ سررسیدی وجود نخواهد داشت. تیم تولید محتوای «شرق» با چند ماه کار پژوهشی، مجموعه‌ای از مناسبت‌های ملی- تاریخی- بین‌المللی را با تفکیک مناسبت‌های شمسی/میلادی/قمری تدارک دیده‌اند که مجموعه این کار پژوهشی در سررسید قرن به همراه تصاویر چهره‌ها منتشر خواهد شد. همچنین در سررسید ۱۴۰۰ به پهانه پایان قرن شمسی و ورود به قرن تازه، مجموعه‌ای از صد عکس-رویداد مهم قرن به همراه شرح آن منتشر خواهد شد که به نظر می‌رسد این مجموعه برای روزنامه‌نگاران، پژوهشگران و مدیران واجد ارزش کاربردی-آرشیوی باشد. اطلاعات مراکز فرهنگی شامل سینماها، تئاترها، گالری‌ها و... در تهران و شهرستان‌ها نیز در این سررسید در دسترس خواهد بود.

شرق روزنامه

قابل توجه هنرمندان
نویسندگان، روزنامه‌نگاران
مدیران ومخاطبان فرهیخته
روزنامه شرق

